

ผลกระทบของจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชี และความเป็นมืออาชีพ ที่มีต่อ คุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในจังหวัด นนทบุรี

หนึ่งฤทัย เขียวหวาน
นักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ผลกระทบของจรรยาบรรณของ
ผู้สอบบัญชี และความเป็นมืออาชีพ ที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ได้แก่
ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในจังหวัดนนทบุรี

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาโดยใช้วิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มประชากร คือ ผู้สอบบัญชีรับ
อนุญาตจังหวัดนนทบุรี จำนวน 414 ราย เป็นการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวนหาได้จากสูตร
Yamane โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์
ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
พบว่า

1. ผู้สอบบัญชีที่ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 36 - 45 ปี มากที่สุด
และผู้สอบบัญชีที่ตอบแบบสอบถามจบการศึกษาระดับปริญญาตรีมากกว่าจบการศึกษาระดับสูง
กว่าปริญญาตรี

2. ความเป็นมืออาชีพ มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการสอบบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ 0.05 จรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการสอบบัญชีอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีประสบการณ์การสอบบัญชีแตกต่างกัน
มีคุณภาพการสอบบัญชีแตกต่างกัน ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มี ขนาดของกิจการที่แตกต่างกัน มี
คุณภาพการสอบบัญชีแตกต่างกัน และ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มี การเข้าร่วมฝึกอบรมที่แตกต่างกัน
มีคุณภาพการสอบบัญชีแตกต่างกัน ดังนั้นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตควรให้ความสำคัญในการ
พัฒนาศักยภาพในด้านความรู้ความสามารถที่มีผลต่อการสร้างคุณภาพการสอบบัญชี เพื่อนำไป
สร้างข้อได้เปรียบในวิชาชีพสอบบัญชี และควรให้ความสำคัญกับจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีรับ
อนุญาต เพื่อให้งานตรวจสอบมีประสิทธิภาพ และสามารถสะท้อนถึงความน่าเชื่อถือของงบการเงิน

บทนำ

สอบบัญชีมีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันตามสภาพแวดล้อม เช่น เศรษฐกิจ กฎหมาย การเมือง เทคโนโลยีและสังคม ที่เปลี่ยนแปลงไป การศึกษาความเป็นมาของวิชาชีพสอบบัญชี ทั้งในต่างประเทศและในประเทศไทย จะทำให้ทราบถึงพัฒนาการของวิชาชีพสอบบัญชี และเหตุผลของการเปลี่ยนแปลงในวิชาชีพสอบบัญชีที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ, 2554)

ในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 บริษัทขนาดใหญ่ในประเทศสหรัฐอเมริกาหลายรายประสบปัญหาทางการเงิน และบางบริษัทมีปัญหามากจนต้องปิดกิจการ การล่มสลายของกิจการเหล่านี้ ผลกระทบที่สำคัญที่เกิดขึ้นที่มีต่อวิชาชีพทางบัญชีคือ การขาดความน่าเชื่อถือในข้อมูลทางการเงินที่นำเสนอโดยบริษัทต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงการขาดความเชื่อถือของรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เพราะพบว่าหลายบริษัทที่ใช้กลโกงในการตกแต่งตัวเลขทางการเงินที่แสดงในรายงานการเงินอย่างเป็นสาระสำคัญ กรณีของบริษัท Enron ผู้สอบบัญชีคือ Arthur Andersen ซึ่งเป็นหนึ่งในห้าสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ของโลกในขณะนั้นต้องปิดกิจการลงพร้อมกับข่าวลือเกี่ยวกับการโกงทางบัญชีในบริษัทหลายแห่งจนทำให้วิชาชีพ

บัญชีเสียความน่าเชื่อถือทำให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนต้องเข้ามาแก้ไข โดยมีการออกกฎหมายที่มีชื่อเรียกว่า The Sarbanes Oxley Act of 2002 (เอมอร์ ใจเก่งกิจ, 2548)

การสอบบัญชีจึงถือเป็นกระบวนการของการรวบรวมและการประเมินหลักฐานเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศ เพื่อระบุและรายงานเกี่ยวกับระดับความสอดคล้องกัน การสอบบัญชีควรปฏิบัติโดยบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและความเป็นอิสระที่เรียกว่า “ผู้สอบบัญชี” ความต้องการเชิงเศรษฐกิจก่อให้เกิดวิชาชีพการสอบบัญชีขึ้นมาเพื่อช่วยลดความเสี่ยงของข้อมูลสารสนเทศที่ใช้เพื่อการตัดสินใจ ดังนั้นวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบงบการเงิน เพื่อให้ผู้สอบบัญชีสามารถแสดงความเห็นต่องบการเงินว่าได้จัดทำขึ้นโดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามแม่บทการบัญชีในการรายงานทางการเงิน (นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ และศิลปพร ศรีจันเพชร, 2554) บทบาทหน้าที่ที่สำคัญของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตคือตรวจสอบงบการเงินของธุรกิจต่าง ๆ หรือเรียกว่า การสอบบัญชี ซึ่งถือเป็นกระบวนการรวบรวมและการประเมินหลักฐานที่เกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศเพื่อระบุและรายงานเกี่ยวกับระดับความสอดคล้อง

ต้องกัน (นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ และ ศิลปพร ศรีจันเพชร, 2545)

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษาผลกระทบของจรรยาบรรณผู้สอบบัญชี และความเป็นมืออาชีพ ที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ใน จังหวัด นนทบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่าประสพการณ์การสอบบัญชี ขนาดของกิจการ การเข้าร่วมฝึกอบรม จรรยาบรรณผู้สอบบัญชี และความเป็นมืออาชีพมีผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชีหรือไม่ อย่างไร ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในจังหวัดนนทบุรี ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัย สามารถนำไปใช้และเป็นแนวทางในการสร้างความเป็นมืออาชีพเพื่อให้ผู้สอบบัญชีสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพและพัฒนาศักยภาพและการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชี เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณชนและเพิ่มพูนความน่าเชื่อถือของวิชาชีพบัญชีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชี
2. เพื่อศึกษาความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชี

3. เพื่อศึกษาประสพการณ์การสอบบัญชี ที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชี

4. เพื่อศึกษาขนาดของกิจการที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชี

5. เพื่อศึกษาการเข้าร่วมฝึกอบรมที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชี

สมมติฐานของการศึกษา

สมมติฐานที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้มีดังนี้

สมมติฐานการศึกษาที่ 1 :

จรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการสอบบัญชี

สมมติฐานการศึกษาที่ 2 : ความเป็น

มืออาชีพ มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการสอบบัญชี

สมมติฐานการศึกษาที่ 3 : ผู้สอบ

บัญชีรับอนุญาตที่มีประสพการณ์การสอบบัญชีแตกต่างกัน มีสอบความสัมพันธ์กับคุณภาพการบัญชีแตกต่างกัน

สมมติฐานการศึกษาที่ 4 : ขนาดของ

กิจการที่แตกต่างกัน มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการสอบบัญชีแตกต่างกัน

สมมติฐานการศึกษาที่ 5 : การเข้า

ร่วมฝึกอบรมของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการสอบบัญชีแตกต่างกัน

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สมาคมการบัญชีอเมริกัน (The American Accounting Association : AAA) (นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ และ ศิลปพร ศรีจันทะพร, 2554) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการสอบบัญชี หมายถึง กระบวนการของการรวบรวมและการประเมินหลักฐานเกี่ยวกับสารสนเทศเพื่อระบุและรายงานเกี่ยวกับระดับความสอดคล้องต้องกันของสารสนเทศนั้นกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และการสื่อสารผลลัพธ์ให้ผู้ใช้ที่สนใจ

จรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะและศิลปพร ศรีจันทะพร, 2554) ดังนี้

1.1 ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต

1.2 ความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน

1.3 มรรยาทต่อลูกค้า

1.4 มรรยาทต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ

1.5 มรรยาททั่วไป

กนก สุวรรณรัตน์ (2545) พบว่าตลาดของสำนักงานบัญชีในกลุ่ม Big Five ซึ่งประกอบด้วย 1) บริษัท เคพีเอ็มจี ออดิท (ประเทศไทย) จำกัด (KPMG) 2) บริษัท ดีลอยท์ ทูช ไร้มัทสู ไชยยศ จำกัด (Deloitte) 3) บริษัท ไพร์ซวอเตอร์เฮาส์คูเปอร์สเอบีเอเอส จำกัด (PWC) 4) บริษัท สำนักงานเอสจีวี - ณ

กลาง จำกัด (SGVN) และ 5) บริษัท สำนักงาน เอ็นส์ท แอนด์ ยัง จำกัด (E&Y) มีลักษณะเป็นตลาดผู้ขายน้อยราย โดยลักษณะสินค้าเป็นประเภทบริการ คือ การตรวจสอบบัญชีซึ่งในสายตาของผู้ใช้บริการ อาจจะแตกต่างกันบ้างในเรื่องของคุณภาพการให้บริการ ทั้งนี้เนื่องจากความมีชื่อเสียงและความชำนาญในการตรวจสอบของสำนักงานบัญชี นอกจากนี้ ยังพบว่าสำนักงานสอบบัญชีในกลุ่ม Big Five มีการใช้การแข่งขันโดยไม่ใช้ราคาเป็นหลัก เพราะต้องการสร้างฐานลูกค้าให้ใช้บริการกับทางสำนักงานในระยะยาว ซึ่งมีความได้เปรียบในด้านบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการสอบบัญชีโดยเฉพาะในระดับของหุ้นส่วนกิจการที่สามารถลงนามรับรองงบการเงิน และมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ต้องเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ ที่ต้องอาศัยชื่อเสียง ประสบการณ์ของผู้ที่ลงนามรับรองงบการเงินในการประกอบวิชาชีพเป็นหลัก

วันวิสา เนื่องสมศรี (2551) พบว่านักบัญชีธุรกิจ SMEs มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีจรรยาบรรณวิชาชีพโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการ

ปฏิบัติงานด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ และการรักษาความลับ และด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น

อักษรารณณ์ แวนแก้ว (2548) พบว่าความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีโดยภาพรวมอยู่มาก ได้แก่ ด้านการเรียนรู้อย่างชาญฉลาด ด้านเทคนิคและการปฏิบัติหน้าที่ด้านบุคคล ด้านสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสาร และด้านองค์กรและการบริหารจัดการธุรกิจ

มณฑิรา กิจสัมพันธ์วงศ์ (2550) ได้ศึกษาผลกระทบของเทคนิคการสอบบัญชีและมรรยาทของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีในมุมมองของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย พบว่าความเป็นมืออาชีพ มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการสอบบัญชี

วิธีการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้มีวิธีการศึกษาเชิงปริมาณ โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต จำนวน 204 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษาได้สร้างเครื่องมือโดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้:-

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ได้แก่ ประสบการณ์ในการตรวจสอบบัญชี ขนาดของกิจการ การเข้าร่วมฝึกอบรม ลักษณะแบบสอบถามให้เลือกตอบ (Check list)

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในด้านจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีและความเป็นมืออาชีพ ที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชีทางบัญชี ลักษณะแบบสอบถามให้เลือกตอบ (Check list)

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชี ลักษณะแบบสอบถามให้เลือกตอบ (Check list)

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชี ลักษณะแบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นอื่น ๆ

วิธีการรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaires) ทั้งปลายปิดและปลายเปิด โดยมีวิธีการและขั้นตอนในการรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. จัดเตรียมแบบสอบถามและทำการจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ (Mailed Questionnaire) ให้แก่ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในจังหวัด นนทบุรี

2. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทำการตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของ ข้อมูล โดยแบบสอบถามที่มีข้อมูลไม่ครบถ้วนสมบูรณ์จะดำเนินการโทรศัพท์ไปสอบถามใหม่อีกครั้ง รวมทั้งทำการติดตามทวงถามแบบสอบถามที่ส่งไปและยังไม่ได้รับกลับคืนมา

3. ทำการติดตามทวงถามแบบสอบถามที่ส่งไปและยังไม่ได้รับกลับคืนมา ครั้งที่ 2 โดยทางโทรศัพท์หรือผู้ศึกษาเดินทางไปรับแบบสอบถามกลับคืนมาด้วยตนเอง

4. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อดำเนินการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล สรุปเป็นแนวทางเบื้องต้น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลขั้นต้นเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการอธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ในรูปของการหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อทราบถึงลักษณะของตัวอย่างประชากรที่ทำการศึกษารวมถึงการกระจายตัวของตัวแปรในคำถาม

2. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน (Inferential Statistics Analysis) เป็นการใช้สถิติในการวิเคราะห์ความแตกต่างความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ในรูปแบบค่าสถิติ One – Way Anova การวิเคราะห์ Post Hoc ด้วยวิธี Scheffe (เซฟเฟ) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

การสรุปผลข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ผลจากการศึกษาพบว่า ผู้สอบบัญชีที่ประกอบวิชาชีพสอบบัญชีในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 175 คน เป็นเพศหญิงมีจำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 52 และเพศชายมีจำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 48 โดยส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามจะมีอายุระหว่าง 36 - 45 ปี มากที่สุด คือ มีจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 29.7 รองลงมาคือมีอายุระหว่าง 46-55 ปี มีจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 รองลงมาคือมีอายุมากกว่า 56 ปี มีจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 23.4 และมีอายุระหว่าง 25-35 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 18.3 ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถามจบการศึกษาระดับปริญญาตรีมากกว่าจบการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ประกอบด้วย จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 62.9 และจบ

การศึกษามากกว่าระดับปริญญาตรีจำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 37.1 ซึ่งโดยส่วนมาก ผู้ตอบแบบสอบถามจะมีประสบการณ์ในการตรวจสอบ ระหว่าง 4-6 ปี มากที่สุด มีจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 31.4 รองลงมาคือ มีประสบการณ์ในการตรวจสอบ มากกว่า 10 ปี มีจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 รองลงมาคือมีประสบการณ์ในการตรวจสอบ ต่ำกว่า 3 ปี มีจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 23.4 และมีประสบการณ์ในการตรวจสอบ ระหว่าง 7-9 ปี มีจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 16.6 ตามลำดับ และสำหรับผลจากการทดสอบสมมติฐาน จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ ประสบการณ์ในการตรวจสอบ ซึ่งแสดงผลจากการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ความเป็นมืออาชีพมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการสอบบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. จรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการสอบบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผู้สอบบัญชีที่มีอายุ 25-35 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับ ผู้สอบบัญชีที่มีอายุ 36-45 ปี และ ผู้สอบบัญชีที่มีอายุ 46-55 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับ ผู้สอบบัญชีที่มีอายุ มากกว่า 56 ปีขึ้นไป

3. ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีประสบการณ์การสอบบัญชีแตกต่างกัน มีคุณภาพการสอบบัญชีแตกต่างกันผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ในการตรวจสอบ ต่ำกว่า 3 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับ ผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ในการตรวจสอบ 4-6 ปี และ ผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ในการตรวจสอบ 7-9 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับ ผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ในการตรวจสอบ 10 ปีขึ้นไป

4. ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มี ขนาดของกิจการที่แตกต่างกัน มีคุณภาพการสอบบัญชีแตกต่างกันผู้สอบบัญชีที่มีขนาดของกิจการเป็นขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นแตกต่างกับ ผู้สอบบัญชีที่มีขนาดของกิจการเป็นขนาดกลาง และผู้สอบบัญชีที่มีขนาดของกิจการเป็นขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นแตกต่างกับ ผู้สอบบัญชีที่มีขนาดของกิจการเป็นขนาดเล็ก

5. ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มี การเข้าร่วมฝึกอบรมที่แตกต่างกัน มีคุณภาพการสอบบัญชีแตกต่างกันผู้สอบบัญชีที่มีการเข้าร่วมฝึกอบรม 2-3 ครั้งมีความคิดเห็นแตกต่างกับ ผู้สอบบัญชีที่มีการเข้าร่วมฝึกอบรม 4-5 ครั้งและ ผู้สอบบัญชีที่มีการเข้าร่วมฝึกอบรม 6-7 ครั้ง มีความคิดเห็นแตกต่างกับ ผู้สอบบัญชีที่มีการเข้าร่วมฝึกอบรม มากกว่า 7 ครั้ง

การอภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้าอิสระพบว่าการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลแต่ละด้านที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชีผลการศึกษาพบว่า ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีประสบการณ์ทำงานตรวจสอบและขนาดของกิจการแตกต่างกัน การเข้าร่วมฝึกอบรมที่แตกต่างกันมีผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีที่แตกต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนก สุวรรณรัตน์ (2545) พบว่า ตลาดของสำนักงานบัญชีในกลุ่ม Big Five ซึ่งประกอบด้วย 1) บริษัท เคพีเอ็มจี ออดิท (ประเทศไทย) จำกัด (KPMG) 2) บริษัท ดีลอยท์ ทูช ไร้มัทสึ ไชยศ จำกัด (Deloitte) 3) บริษัท ไพรซ์วอเตอร์เฮาส์คูเปอร์สเอบีเอเอส จำกัด (PWC) 4) บริษัท สำนักงานเอสจีวี - ฌอลอง จำกัด (SGVN) และ 5) บริษัท สำนักงาน เอ็นส์ แอนด์ ยัง จำกัด (E&Y) มีลักษณะเป็นตลาดผู้ขายน้อยราย โดยลักษณะสินค้าเป็นประเภทบริการ คือ การตรวจสอบบัญชีซึ่งในสายตาของผู้ใช้บริการ อาจจะแตกต่างกันบ้างในเรื่องของคุณภาพการให้บริการ ทั้งนี้เนื่องจากความมีชื่อเสียงและความชำนาญในการตรวจสอบของสำนักงานบัญชี

จรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต จังหวัดนนทบุรี ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่น การรับงานตรวจสอบบัญชีโดยยึดหลักความเป็นอิสระตรวจสอบความถูกต้องของการเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอเพื่อให้เป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป และได้เปิดเผยข้อมูลไว้ในรายงานการสอบบัญชีและแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขในรายงานการสอบบัญชีหากพบว่าการเปิดเผยข้อมูลไม่เพียงพอหรือมีการบิดเบือนข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญเป็นต้น และด้านมรรยาททั่วไป เช่น ไม่มีการจ่ายเงินค่าตอบแทนใด ๆ ให้กับผู้ที่เสนองานให้ทำการตรวจสอบ และไม่มีการกำหนดค่าธรรมเนียมตามมูลค่าของสินทรัพย์และรายการบัญชี เป็นต้นซึ่งสอดคล้องกับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันวิสา เนื่องสมศรี (2551) พบว่า นักบัญชีธุรกิจ SMEs มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีจรรยาบรรณวิชาชีพโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงานด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ และการรักษาความลับ และด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น

ความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชี รับอนุญาตจังหวัดนนทบุรี ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่น ผู้สอบบัญชีมีความสามารถที่จะระบุและจัดระบบงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสม มีศักยภาพในการซักถาม การทำวิจัย การคิดอย่างเหตุผลเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์ รวมถึงการให้เหตุผลและการวิเคราะห์อย่างละเอียดรอบคอบ และผู้สอบบัญชีมีความสามารถที่จะระบุปัญหาและแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ที่ไม่คุ้นเคยได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น ด้านเทคนิคและการปฏิบัติหน้าที่ เช่น ผู้สอบบัญชีมีความสามารถในการวัดมูลค่าและการรับรู้องค์ประกอบของงบการเงิน งบกำไรขาดทุน และงบดุล ตลอดจนมีความสามารถในการเลือกใช้เกณฑ์ในการวัดมูลค่าในงบการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความรู้และความเข้าใจและสามารถวิเคราะห์และเข้าใจการใช้ประโยชน์ รวมถึงสามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพได้เป็นอย่างดี เช่น กฎหมายว่าด้วยการสอบบัญชี กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากร และมีศักยภาพในการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบและเป็นระบบ เป็นต้น ด้านบุคคล เช่น ผู้สอบบัญชีมีศักยภาพที่จะจัดการบริหารตนเองให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอบบัญชีให้ความสำคัญกับการเรียนรู้

เฉพาะตัวและปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น มีอิทธิพลต่อความน่าเชื่อถือการปฏิบัติงานและประสิทธิภาพของงานที่ทำ และผู้สอบบัญชีให้ความสำคัญกับการพิจารณาค่าวิชาชีพ จริยธรรมและวัฒนธรรมมาใช้ในการตัดสินใจและมุ่งเน้นการพิจารณาและการประยุกต์ใช้ประเด็นต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อักษรภรณ์ แวนแก้ว (2548) พบว่า ความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีโดยภาพรวมอยู่มาก ได้แก่ ด้านการเรียนรู้อย่างชาญฉลาด ด้านเทคนิคและการปฏิบัติหน้าที่ด้านบุคคล ด้านสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสาร และด้านองค์กรและการบริหารจัดการธุรกิจ

คุณภาพการสอบบัญชี มีนัยสำคัญทางสถิติ เช่น ด้านความถูกต้อง ด้านความเที่ยงธรรม ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัดด้านความสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์ และด้านการทันกาล ในภาพรวมอยู่มาก เนื่องจาก ผู้สอบบัญชีได้ให้ความสำคัญในความถูกต้องของข้อมูลเสมอ โดยได้ตรวจสอบและนำเสนอรายงานเป็นไปตามความจริงที่เกี่ยวข้อง ได้รวบรวม ประเมินสรุปและเสนอรายงานอย่างระมัดระวัง แม่นยำเที่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ ซึ่งในการนำเสนอข้อมูลในรายงานการสอบบัญชีนั้น ผู้สอบบัญชียึดมั่นในความเป็นกลาง มีความเป็นอิสระ ปราศจากอคติและความลำเอียง มี

การปฏิบัติงานสอบบัญชีด้วยความเที่ยงธรรม ซื่อสัตย์สุจริต โดยไม่ปกปิดข้อเท็จจริงหรือ บิดเบือนความจริงอันเป็นสาระสำคัญ นอกจากนี้ ได้นำเสนอรายงานการสอบบัญชี ที่ชัดเจนเพื่อป้องกันความเข้าใจผิดพลาดของผู้ใช้ข้อมูลเสมอ และเสนอรายงานอย่าง ครบถ้วนสมบูรณ์ มีการค้นหาหลักฐานการ สอบบัญชีอย่างเพียงพอเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ ครบถ้วนและสมบูรณ์ และทันเวลาเพียงพอ ผู้ ประกอบวิชาชีพเสมอ ดังนั้น จึงทำให้ผู้สอบ บัญชีรับอนุญาตปฏิบัติตามการสอบบัญชีอย่างมี คุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ มณฑิรา กิจ สัมพันธ์วงศ์ (2550) ได้ศึกษา ผลกระทบของ เทคนิคการสอบบัญชีและมรรยาทของผู้สอบ บัญชีรับอนุญาตที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชี ในมุมมองของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตใน ประเทศไทย พบว่า ความเป็นมืออาชีพ มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการสอบบัญชี

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าอิสระ

จากการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้:-

1. ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพในด้าน ความรู้ความสามารถที่มีผลต่อการสร้าง คุณภาพการสอบบัญชี เพื่อนำไปสร้างข้อ ได้เปรียบในวิชาชีพสอบบัญชีต่อไป

2. ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตควรให้ความสำคัญกับคุณภาพการสอบบัญชี โดยเฉพาะความชัดเจน และความสร้างสรรค์ รายงานการสอบบัญชี เพื่อให้ได้รายงานสอบ บัญชีที่ชัดเจนและเหมาะสมกับผู้ใช้ข้อมูล

3. ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตควรให้ความสำคัญกับจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชี รับอนุญาต เพื่อให้งานตรวจสอบมี ประสิทธิภาพ และสามารถสะท้อนถึงความ น่าเชื่อถือของงบการเงิน

ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษารั้งต่อไป

ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะในการ ทำการศึกษารั้งต่อไปดังนี้:-

1. ควรศึกษาผลกระทบของ จรรยาบรรณของผู้สอบบัญชี และความเป็น มืออาชีพ ที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชี ใน กลุ่มตัวอย่างในเขตอื่น ๆ เช่น ผู้สอบบัญชีใน เขตภาคใต้ ผู้สอบบัญชีในเขตภาคเหนือ เป็นต้น เพื่อศึกษาการเปรียบเทียบกับกลุ่ม ตัวอย่างอื่นว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

2. ควรศึกษาตัวแปรคุณภาพการสอบ บัญชี เป็นตัวแปรอื่น เช่น ผลการปฏิบัติงาน ประสิทธิภาพการทำงาน ความเชื่อมั่นของ ลูกค้า เป็นต้น

บรรณานุกรม

นิพนธ์ เห็น โชคชัยชนะ และศิลปพร ศรีจัน

เพชร. (2554). การสอบบัญชี. พิมพ์ครั้งที่

ที่ 1. กรุงเทพฯ: ทีพีเอ็น เพรส.
ประเทศไทย. หน้า 36. กรุงเทพฯ :
บริการพิมพ์.

มณฑิรา กิจสัมพันธ์วงศ์. (2550). ผลกระทบ
ของเทคนิคการสอบบัญชีและ
มรรยาทของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชี
วิทยานิพนธ์ บช.ม. มหาสารคาม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วันวิสา เนื่องสมศรี. (2552). ผลกระทบของ
สภาพแวดล้อมธุรกิจและความ
คาดหวังในการทำงาน ที่มีต่อ
จรรยาบรรณวิชาชีพและความ
น่าเชื่อถือในการทำงานของนักบัญชี
ธุรกิจ SMEs ภาคตะวันออก
เฉียงเหนือในประเทศไทย,
วิทยานิพนธ์ บช.ม. มหาสารคาม,
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เอมอร ใจเก่งกิจ.(2548) .สารพันความรู้ร่วม
สมัยทางการบัญชี,สมาคมการบัญชี